

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	33286
Nom	Filosofia de la història
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2022 - 2023

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1004 - Grau de Filosofia	Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació	4	Primer quadrimestre
1012 - Grau de Filosofia	Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació	4	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1004 - Grau de Filosofia	26 - Filosofia de la història	Optativa
1012 - Grau de Filosofia	25 - Filosofia de la Història	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
ONCINA COVES, FAUSTINO	359 - Filosofia

RESUM

Estudi de les dimensions ontològica, epistemològica i pràctica de la filosofia de la història, convertida en disciplina autònoma durant el segle XVIII. L'assignatura descriu, d'una banda, les diferents etapes de la reflexió filosòfica de la història fins a la seua constitució com a disciplina substantiva i, de l'altra, presenta les seues versions i models més rellevants des del seu origen fins a l'actualitat.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

El nivell de coneixements i habilitats desitjable és el que proporcionen les matèries de l'àrea de filosofia cursades durant el batxillerat i les matèries ja cursades en el grau, especialment les de l'àrea d'història de la filosofia.

COMPETÈNCIES

1004 - Grau de Filosofia

- Capacitat de comunicació professional oral i escrita en les llengües pròpies de la Universitat de València.
- Capacitat de comunicació en una llengua estrangera.
- Ser capaç d'obtenir informació a partir de diferents fonts primàries i secundàries.
- Tenir capacitat per analitzar, sintetitzar i interpretar dades rellevants d'índole cultural, social, política, ètica o científica, i d'emetre'n judicis reflexius des d'una perspectiva no androcèntrica.
- Ser capaç d'organitzar i planificar els temps de treball.
- Adquirir la capacitat per plantejar i resoldre problemes, així com de prendre decisions, en un temps limitat.
- Tenir capacitat de transmetre a altres (experts o no) informació, idees, problemes i solucions.
- Tenir capacitat de crítica i autocrítica.
- Saber treballar en equip evitant la discriminació per raons de gènere.
- Ser respectuós amb la diferència i la pluralitat evitant la discriminació per raons de gènere.
- Ser capaç d'aprenentatge autònom.
- Ser capaç d'innovació i creativitat.
- Manejar-se amb soltesa en l'estudi filosòfic d'àrees particulars de la investigació i de la praxi humana, com ara la ment, el coneixement, el llenguatge, la tecnologia, la ciència, la societat, la cultura, l'ètica, la política, el dret, la religió, la literatura, les arts i l'estètica, evitant els caires androcèntrics.
- Adquirir un coneixement bàsic dels problemes, els textos i els mètodes propis que ha desenvolupat la filosofia al llarg de la història, reconeixent-hi els possibles biaixos androcèntrics.
- Conèixer les idees i els arguments dels principals filòsofs i pensadors, extrets dels seus textos, així com la investigació de les seues diverses tradicions i escoles, identificant-hi els possibles biaixos androcèntrics.
- Utilitzar i analitzar amb rigor terminologia filosòfica especialitzada.

- Identificar les qüestions de fons que subjauen a qualsevol tipus de debat.
- Relacionar problemes, idees, escoles i tradicions.
- Saber aplicar els coneixements adquirits per aclarir o resoldre determinats problemes aliens al propi à m b i t d e c o n e i x e m e n t .
- Expressar amb precisió els resultats de l'anàlisi de problemes controvertits i complexos.
- Identificar i avaluar amb claredat i rigor els arguments presentats en textos o exposats oralment.
- Manejar amb soltesa i eficàcia les diverses fonts d'informació: bibliogràfiques, electròniques i altres.
- Adquirir habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un grau d'autonomia creixent.
- Treballar amb un grau creixent d'automotivació i autoexigència.
- Apreciar l'autonomia i la independència de judici.
- Estimar positivament el pensament original i creatiu.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

1. Introduir l'estudiant/a en el coneixement de les etapes de la constitució de la filosofia de la història com a disciplina substantiva.
2. Donar a conèixer els principals models, corrents i autors de la filosofia de la història, i identificar-ne els textos més significatius.
3. Adquirir les claus hermenèutiques necessàries per a interpretar els textos més rellevants d'aquesta disciplina.
4. Estudiar directament les fonts textuais més rellevants i significatives d'aquesta disciplina, amb la finalitat de comprendre-les, interpretar-les i analitzar-les críticament.
5. Identificar els principals problemes a què els autors i els seus textos més significatius volen donar resposta, i relacionar-los amb els principals successos i característiques distintives de la seua època.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. APROXIMACIÓ ALS CONCEPTES D'HISTÒRIA I DE FILOSOFIA DE LA HISTÒRIA

Diferència entre ambdós conceptes i la seua gènesi en el segle de les llums. Sentits del terme història. Etapes principals en el desenvolupament de la consciència històrica.

**2. TRÀNSIT DE L'ABSOLUTISME A LA ILLUSTRACIÓ: ART, SECRET I FILOSOFIA
TEÒRICA/PRÀCTICA DE LA HISTÒRIA EN LESSING**

Filosofia de la història i moral en la transició de l'absolutisme a la revolució. Art (Schiller) i arcà (Lessing) com a custodis i catalitzadors històrics de la moral. La filosofia de la història triàdica de Lessing. Influència de l'espinozisme (Goethe). Filosofia de la història i política.

**3. FILOSOFIA DE LA HISTÒRIA I FILOSOFIA POLÍTICA EN KANT: REVOLUCIÓ COPERNICANA I
REVOLUCIÓ FRANCESA. POLÈMICA AMB HERDER**

L'origen de la reflexió kantiana sobre la història: la polèmica amb Herder. Història de la llibertat enfront de la naturalesa. La idea de la història com a compliment d'una intenció de la naturalesa. Història com a desenvolupament de les disposicions originàries de la humanitat. Història i política: les condicions institucionals del compliment de la intenció de la naturalesa. Progrés, Il·lustració i revolució.

4. FILOSOFIA ESPECULATIVA DE LA HISTÒRIA: FICHTE, SCHILLER I HEGEL

Reflexió postkantiana sobre la història entre la Il·lustració i el romanticisme. Fichte: filosofia de la història i revolució. Doctrina de la ciència i història. El destí del savi i praxi històrica. Republicanisme i nacionalisme. Schiller: l'educació estètica de la humanitat. Hegel: la consideració pensant de la història. La història com a desplegament de l'esperit universal.

5. CRÍTICA DE LA FILOSOFIA DE LA HISTÒRIA: GADAMER, KOSELLECK I MARQUARD

Hermenèutica i consciència històrica en Gadamer. Koselleck: història conceptual i optimisme terrorista de la filosofia de la història. Marquard: escepticisme i filosofia de la història.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	30,00	100
Seminaris	15,00	100
Tutories reglades	5,00	100
Elaboració de treballs individuals	10,00	0
Estudi i treball autònom	10,00	0
Lectures de material complementari	30,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	30,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	20,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

1. CLASSES PRESENCIALS. Hi haurà dues hores de classes teòriques impartides pel professor i en les quals podran participar activament els estudiants.

2. LECTURES OBLIGATÒRIES. EXEMPLES DE LECTURES OBLIGATÒRIES:

FICHTE: *Reivindicación de la libertad de pensamiento*, Tecnos.

FICHTE: *Algunas lecciones sobre el destino del sabio*, Istmo.

FICHTE: *Filosofía de la masonería*, Istmo.

FICHTE: *Caracteres de la edad contemporánea*, Revista de Occidente.

GADAMER: *Verdad y método*, Sígueme.

GADAMER: *El problema de la conciencia histórica*, Tecnos.

GENTZ, F., *Dos revoluciones*, Unión Editorial, Madrid, 1989

GOETHE: *Los años de aprendizaje de Wilhelm Meister*, Cátedra.

HEGEL: *Escritos de juventud*, FCE

Lecciones sobre la filosofía de la historia universal, Alianza

HERDER: *Obra selecta*, Alfaguara.

HUMBOLDT: *Escritos de Filosofía de la Historia*, Tecnos.

KANT: *El conflicto de las facultades*, Alianza Ed

Ideas de una historia universal en clave cosmopolita y otros escritos de filosofía de la historia, Tecnos

KOSELLECK, R.: *historia/Historia*, Trotta.

Crítica y crisis, Trotta

Futuro pasado. Para una semántica de los tiempos históricos, Paidós

Aceleración, prognosis y secularización, Pre-textos.

LÖWITH, K., *El sentido de la historia*, Madrid, Aguilar, 1973

LESSING: *Escritos filosóficos y teológicos*, Anthropos

MARQUARD, O.: *Dificultades con la filosofía de la historia*, Pre-Textos

SCHILLER: *Escritos de Filosofía de la Historia*, Univ. Murcia.

SCHILLER: *El visionario*, Icaria, Alba.

3. TUTORIES PROGRAMADES: Es pactarà individualment amb el professor l'elecció d'un o més clàssics (depenent de la seua complexitat).

AVALUACIÓ

Es basa primordialment en COMENTARIS DE TEXTOS dels autors estudiats en l'assignatura. De manera OPCIONAL I COMPLEMENTÀRIA a l'examen pròpiament dit, es pot preparar un treball escrit sobre un o més clàssics, depenent de la complexitat (previ pacte amb el professor abans de les vacances de Nadal), amb una extensió de 7 fulls mecanografiats (Times New Roman 12 i interlineat 1,5), que ha de ser lliurat, com a màxim, el 23 de maig de 2023, amb independència de si l'examen (consistent en un comentari de text i en una pregunta teòrica) es fa en la PRIMERA o en la SEGONA CONVOCATÒRIA. En cas de lliurament de la feina optatiu, l'avaluació favorable serà condició *sine qua non* per a aprovar l'assignatura. La data de lliurament de la feina sobre el clàssic opcional i complementari finalitza en la primera convocatòria el 12 de gener de 2023.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- FICHTE: Reivindicación de la libertad de pensamiento, Tecnos.
- FICHTE: Algunas lecciones sobre el destino del sabio, Istmo.
- FICHTE: Filosofía de la masonería, Istmo.
- FICHTE: Caracteres de la edad contemporánea, Revista de Occidente.
- GADAMER: Verdad y método, Sígueme.
- GADAMER: El problema de la conciencia histórica, Tecnos.
- GENTZ, F., Dos revoluciones, Unión Editorial, Madrid, 1989
- GOETHE: Los años de aprendizaje de Wilhelm Meister, Cátedra.
- HEGEL: Escritos de juventud, FCE
- HEGEL: Lecciones sobre la filosofía de la historia universal, Alianza
- HERDER: Obra selecta, Alfaguara.
- HUMBOLDT: Escritos de Filosofía de la Historia, Tecnos
- KANT: El conflicto de las facultades, Alianza
- KANT: Ideas de una historia universal en clave cosmopolita y otros escritos de filosofía de la historia, Tecnos
- KOSELLECK, R.: historia/Historia, Trotta.
- KOSELLECK, R.: Crítica y crisis, Trotta
- KOSELLECK, R.: Futuro pasado. Para una semántica de los tiempos históricos, Paidós
- KOSELLECK, R.: Aceleración, prognosis y secularización, Pre-textos.
- LÖWITH, K., El sentido de la historia, Madrid, Aguilar.
- LESSING: Escritos filosóficos y teológicos, Anthropos
- MARQUARD, O.: Dificultades con la filosofía de la historia, Pre-Textos
- SCHILLER: Escritos de Filosofía de la Historia, Univ. Murcia.
- SCHILLER: El visionario, Icaria, Alba.

Complementàries

- Roldán, C. Entre Casandra y Clio. Una historia de la filosofía de la historia, Akal.
- Gómez Ramos, A. Reivindicación del centauro, Akal
- Cruz, M. Filosofía de la historia, Paidós.
- Rohbeck, Johannes. Filosofía de la historia-historicismo-posthistoria, Universidad de Granada.

- Oncina, Faustino (ed.). ¿Tiene porvenir el futuro?, Plaza y Valdés.

